

На основу Амандмана LXXXII тачка б) ст. 5. и 6. на Устав Републике Српске, члана 115. Устава Републике Српске и члана 60. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 15. јула 2020. године, д о н и ј е л о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлуком о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-433/20, Одлуком о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-434/20, Одлуком о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-435/20 и Одлуком о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-436/20 које је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Тринаестој посебној сједници одржаној 23. маја 2020. године, није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

О б р а з л о ж е њ е

Предсједавајућа Вијећа народа Републике Српске доставила је 15. јуна 2020. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акте бр: 03.1/I-281/20, 03.1/I-282/20, 03.1/I-283/20 и 03.1/I-284/20, сви од 15. јуна 2020. године, којима се, сагласно захтјевима Клуба делегата бошњачког народа, тражи утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Одлуци о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-433/20, Одлуци о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-434/20, Одлуци о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-435/20 и Одлуци о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-436/20 које је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Тринаестој посебној сједници, одржаној 23. маја 2020. године. Уз наведене акте достављене су предметне одлуке, Одлука о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа број: 03.2-5-75/20 од 2. јуна

2020. године, те Образложење ове одлуке са амандманима број: 03.2-5-75/20-1 од 8. јуна 2020. године. У актима предсједавајуће Вијећа народа се наводи да је Народна скупштина Републике Српске на Тринаестој посебној сједници, одржаној 23. маја 2020. године изгласала Одлуку о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-433/20, Одлуку о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-434/20, Одлуку о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-435/20 и Одлуку о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-436/20, те су, сагласно Амандману LXXXII на Устав Републике Српске, ове одлуке достављене на разматрање Вијећу народа Републике Српске. Клуб делегата бошњачког народа је поменути акт одлучио да покрене процедуру заштите виталног националног интереса бошњачког народа, јер сматра да је овим одлукама повријеђен витални национални интерес тог народа. С обзиром на то да Вијеће народа Републике Српске није постигло сагласност свих клубова поводом предметних одлука, као ни Заједничка комисија Народне скупштине и Вијећа народа, питање је прослијеђено Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса да одлучи да ли је наведеним одлукама повријеђен витални национални интерес бошњачког народа. Уз наведене акте предсједавајуће Вијећа народа од 15. јуна 2020. године, Суду је достављен извод из стенограма са Тринаесте посебне сједнице Народне скупштине Републике Српске одржане одржане 20, 21, 22. и 23. маја 2020. године (дио који се односи на предметне одлуке), извод из стенограма са Осме сједнице Вијећа народа Републике Српске одржане 10. јуна 2020. године (дио који се односи на поменуте одлуке), те извод из стенограма са Треће сједнице Заједничке комисије Народне скупштине Републике Српске и Вијећа народа Републике Српске, одржане 15. јуна 2020. године (дио који се односи на усаглашавање ставова поводом изгласаних одлука).

С обзиром на чињеницу да је у конкретним уставноправним стварима поднесено више захтјева за покретање поступка заштите виталног националног интереса у погледу аката истог доносиоца и са истим образложењем о повреди Устава Републике Српске, те да су се тиме испунили услови за спајање ових захтјева и вођење јединственог поступка, Вијеће за заштиту виталног интереса је, сагласно члану 9. ст. 2. и 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 114/12, 29/13 и 90/14), рјешењем број УВ-7/20 од 17. јуна 2020. године, одлучило да споји поступке по захтјевима бр. УВ-7/20, УВ-8/20, УВ-9/20 и УВ-10/20, те да води јединствен поступак под бројем УВ-7/20. Одлучујући о прихватљивости захтјева, Вијеће је рјешењем број УВ-7/20 од 22. јуна 2020. године утврдило да су прихватљиви захтјеви Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за утврђивање повреде виталног националног интереса

бошњачког народа у Одлуци о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-433/20, Одлуци о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-434/20, Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-435/20 и Одлуке о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-436/20 које је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Тринаестој посебној сједници одржаној 23. маја 2020. године.

Сагласно члану 50. став 2. и 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 114/12 и 29/13), Вијеће је Клубу делегата српског народа у Вијећу народа Републике Српске, Клубу делегата хрватског народа у Вијећу народа Републике Српске као и Народној скупштини Републике Српске доставило на одговор поменуто рјешење о прихватљивости захтјева Клуба делегата бошњачког народа.

Клуб делегата српског народа у Вијећу народа Републике Српске и Клуб делегата хрватског народа у Вијећу народа Републике Српске нису дали одговор на рјешење о прихватљивости захтјева.

У одговору Народне скупштине Републике Српске на рјешење о прихватљивости предметног захтјева, који је достављен 30. јуна 2020. године, наводи се да исти није, ни са формалног ни са материјално-правног аспекта, утемељен на Уставу. Имајући у виду формалноправни аспект овог поступка, доносилац оспореног акта, поред осталог, истиче да је Клуб делегата бошњачког народа изнио непотпун и нејасан захтјев чиме је унапријед искључио могућност усаглашавања текста оспорених одлука пред Заједничком комисијом Народне скупштине Републике Српске и Вијећа народа Републике Српске, као и да овај клуб злоупотребљава институт заштите виталног националног интереса, јер својим захтјевом, у суштини, оспорава уставност предметних одлука. У одговору се аргументује да ни народни посланици, ни делегати Вијећа народа не могу мијењати уредбе са законском снагом јер их је донијела предсједница Републике, због чега ови акти ни не могу бити предмет усаглашавања Заједничке комисије Народне скупштине и Вијећа народа Републике Српске. Сагласно својим уставним овлашћењима, Народна скупштина само потврђује уредбе са законском снагом у идентичном тексту који је објављен у „Службеном гласнику Републике Српске“. Законодавац надаље истиче: да се у конкретном предмету, ни у материјалноправном смислу, не ради о повреди виталног националног интереса бошњачког народа у смислу Амандмана LXXVII на Устав којим је допуњен члан 70. Устава, да је недопустиво да се Клуб делегата бошњачког народа у Вијећу народа поставља у улогу заштитника интереса Босне и Херцеговине, да из поднесеног захтјева није видљиво на који

начин је повријеђен витални национални интерес Бошњака, да Бошњацима није ускраћено право да учествују у доношењу предметних одлука, да поменути клуб на вјештачки начин прави везу између одлука Уставног суда Босне и Херцеговине и конкретног предмета, што не може бити предмет разматрања пред Вијећем за заштиту виталног интереса Уставног суда, да се поједини наводи о повреди виталног националног интереса односе на рјешења садржана у уредбама са законском снагом које је донијела предсједница Републике Српске, а која рјешења нису садржана у оспореним одлукама Народне скупштине, да оспорене одлуке и не садрже норме којима би, потенцијално, могао бити повријеђен витални национални интерес бошњачког народа, нити садрже одредбе којима се дискриминишу или фаворизују припадници било којег народа, те да немају национални предзнак већ се односе на све грађане.

Одлуку о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача број: 02/1-021-433/20 донијела је Народна скупштина Републике Српске на основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 81. став 2. Устава Републике Српске, те чл. 182, 186. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 31/11 и 34/17). Овом одлуком је прописано: да се потврђује Уредба са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 01-020-1327/20 од 30. априла 2020. године („Службени гласник Републике Српске“ број 42/20) (тачка И), да ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“ (тачка II).

Одлуку о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача број: 02/1-021-434/20 донијела је Народна скупштина Републике Српске на основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 109. Устава Републике Српске, те чл. 182, 186. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 31/11 и 34/17). Овом одлуком је прописано: да је у поступку доношења Одлуке о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача утврђено да постоје нарочито оправдани разлози да наведена одлука ступи на снагу наредног дана од дана објављивања (тачка I), да ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Српске (тачка II).

Одлуку о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-435/20 донијела је Народна скупштина Републике Српске на основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 81. став 2. Устава Републике Српске, те чл. 182, 186. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 31/11 и 34/17). Овом одлуком је прописано: да се потврђује Одлука о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и

гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача број: 01-020-1328/20 од 30. априла 2020. године („Службени гласник Републике Српске“ број: 42/20) (тачка I), да ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Српске (тачка II).

Одлуку о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље –Брчко и Брчко – Рача број: 02/1-021-436/20 донијела је Народна скупштина Републике Српске на основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 109. Устава Републике Српске, те чл. 182, 186. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 31/11 и 34/17). Овом одлуком је прописано да је у поступку доношења Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача утврђено да постоје нарочито оправдани разлози да наведена одлука ступи на снагу наредног дана од дана објављивања (тачка I), да ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Српске (тачка II).

У поступку оцјењивања да ли је оспореним одлукама дошло до повреде виталног националног интереса бошњачког народа Вијеће је имало у виду да у складу са чланом 70. став 1. тачка 2. Устава Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте, као и да сагласно члану 81. став 3. који је измијењен Амандманом СIХ на Устав, предсједник Републике за вријеме ратног стања и ванредног стања, којег прогласе институције Босне и Херцеговине, ако Народна скупштина не може да се састане, на приједлог Владе или по сопственој иницијативи и након што саслуша мишљење предсједника Народне скупштине, доноси уредбе са законском снагом и о питањима из надлежности Народне скупштине и именује и разрјешава функционере, које бира, односно именује и разрјешава Народна скупштина, те да, у складу са ставом 2. овог члана који је замијењен тачком 2. Амандмана ХХХV на Устав, ове уредбе односно одлуке о именовању и разрешењу, предсједник Републике подноси на потврду Народној скупштини чим она буде у могућности да се састане.

Такође, Вијеће је имало у виду члан 5. став 1. алинеја 2. Устава, према којем се уставно уређење Републике темељи на обезбјеђивању националних равноправности и заштити виталних националних интереса конститутивних народа. Поред тога, Вијеће је имало у виду да је заштита виталних националних интереса конститутивних народа утврђена чланом 70. Устава, који је допуњен Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске, као принцип заштите одређеног круга колективних права, као што су остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти, идентитет једног конститутивног народа, уставни амандмани, организација органа јавне власти, једнака права у процесу доношења одлука, образовање, вјероисповијест, језик, његовање културе, традиције и културно наслеђе, територијална организација, систем јавног информисања и друга питања која би се третирали као питања од виталног националног интереса уколико тако сматра 2/3 једног од клубова делегата конститутивних

народа у Вијећу народа.

Разматрајући овај захтјев Вијеће је констатовало да је у Образложењу Одлуке о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа са амандманима, наведено да Клуб делегата бошњачког народа сматра да су одлукама Народне скупштине Републике Српске којима се потврђују одлуке предсједника Републике Српске директно повријеђени идентитет конститутивног бошњачког народа те територијални интегритет и суверенитет Босне и Херцеговине, чиме је повријеђен витални национални интерес бошњачког народа у смислу члана 70. став 6. ал. 2. и 9. Устава Републике Српске. Наиме, како се истиче у овом образложењу, Бошњаци свој идентитет везују за Босну у Херцеговину и сматрају је својим националним интересом, а иста се, предметним одлукама и с њима повезаним уредбама, напада и негира, чиме се напада и негира идентитет бошњачког народа. Оспорене одлуке и с њима повезане уредбе негирају Уставни суд Босне и Херцеговине и Устав Босне и Херцеговине и то у контексту континуитета, суверенитета, територијалног интегритета и политичке независности Босне и Херцеговине, те њених надлежности, као и подјеле надлежности између државе и ентитета. Поред тога, у контексту прописивања из члана 1. став 15. Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, а на које прописивање је Клуб делегата бошњачког народа уложио амандман, истиче се да је наведени акт у цјелини у супротности са Уставом Босне и Херцеговине, одређеним одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине, те Законом о привременој забрани располагања државном имовином Босне и Херцеговине, јер омогућава индиректан пранос власништва са државе на ентитете што вријеђа витални национални интерес бошњачког народа.

У поступку одлучивања у меритуму Вијеће је, превасходно, имало у виду у одговору Народне скупштине изражену аргументацију према којој се нису стекли формалноправни услови за разматрање оспорених одлука. У овом контексту, Вијеће је утврдило да је о питањима формалноправне природе одлучено у поступку прихватљивости захтјева за утврђивање повреде виталног националног интереса конститутивног народа, те се ова аргументација не може истицати ни разматрати у поступку доношења мериторне одлуке.

На основу наведених уставних одредаба, садржаја оспорених одлука и навода Клуба делегата бошњачког народа, те навода из одговора Народне скупштине, Вијеће је утврдило да се одредбе оспорених одлука једнако односе на сваког грађанина Републике и да не садрже националне одреднице, усљед чега се не могу довести у везу с повредом виталних националних интереса конститутивних народа дефинисаних Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске, којим је допуњен члан 70. Устава.

Имајући у виду предмет регулисања оспорених одлука Вијеће је оцијенило да се истима не даје предност неком конститутивном народу, нити се праве било какве разлике међу њима. Оспореним одлукама се, наиме, потврђују уредба са законском снагом и одлука о њеном ранијем ступању на снагу, те се утврђују разлози да поменуте одлуке о потврђивању раније ступање на снагу. Прописивање на које указује подносилац захтјева, а које се тиче имовине Босне и Херцеговине, њеног континуитета, суверенитета, територијалног интегритета,

политичке независности, као и њених надлежности, није садржано у оспореним актима. Према оцјени Вијећа, наводи подносиоца захтјева садржани у Образложењу Одлуке о покретању поступка заштите виталног националног интереса којима се проблематизује утицај оспорених одлука на државна обиљежја Босне и Херцеговине, не могу се довести у везу са Уставом Републике Српске утврђеним институтом заштите виталног националног интереса, због чега не могу бити предмет разматрања пред овим вијећем.

С обзиром на то да је у надлежности Вијећа да одлучује искључиво о томе да ли се, у смислу одредаба Устава Републике Српске, рјешењима из оспорених аката Народне скупштине Републике Српске, вријеђа витални национални интерес конститутивних народа, наводи подносиоца захтјева којима се оспореним одлукама, али и уредбама које су, како се наводи, "са њима у вези", негирају Уставни суд и Устав Босне и Херцеговине, као ни наводи о супротности Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, са Уставом Босне и Херцеговине, одређеним одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине, те Законом о привременој забрани располагања државном имовином Босне и Херцеговине, нису од значаја за поступање овог вијећа.

Узимајући у обзир изложено, Вијеће је оцијенило да садржај Одлуке о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-433/20, Одлуке о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-434/20, Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко - Рача, број: 02/1-021-435/20 и Одлуке о пријевременом ступању на снагу Одлуке о потврђивању Одлуке о пријевременом ступању на снагу Уредбе са законском снагом о допунама Закона о посебном поступку експропријације ради изградње Ауто-пута и гасовода дионице Вукосавље – Брчко и Брчко – Рача, број: 02/1-021-436/20 које је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Тринаестој посебној сједници, одржаној 23. маја 2020. године, не представља повреду виталног националног интереса ниједног конститутивног народа, у конкретном случају бошњачког конститутивног народа.

На основу изложеног Вијеће је одлучило као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Вијеће за заштиту виталног интереса донијело је у саставу: предсједавајући Вијећа Војин Бојанић, предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Душко Медић и Ирена Мојовић.

Број: УВ-7/20

15. јула 2020. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
Вијећа за заштиту виталног
интереса
Уставног суда Републике
Српске

